

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 15C/18/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6919204038
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zoltán Boros
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2020:6919204038.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota sudcom JUDr. Zoltánom Borosom v spore žalobcov 1) H., 2) Z. žalobca 2) zastúpený zákonnou zástupkyňou - žalobkyňou 1), obaja žalobcovia právne zastúpení advokátskou kanceláriou URBÁNI & Partners, s. r. o. so sídlom Skuteckého 17, 97401 Banská Bystrica proti žalovanému Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., IČO: 00151700, Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi 1) sumu 14.250,- eur a žalobcovi 2) sumu 7.125,- eur , všetko v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcom 1) a 2) plnú náhradu trov konania, výška ktorých bude vyčíslená samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou podanou dňa 6. 9. 2019 sa žalobcovia domáhali voči žalovanému zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v sume 70.000,- eur v prospech žalobkyne 1) a v sume 50.000,- eur v prospech žalobcu 2). Žalobca bola pôvodne podaná aj voči žalovanému S. (pôvodne označenému ako žalovaný v 1. rade), ktorý mal ako vodič motorového vozidla zaviniť dopravnú nehodu. Nárok žalobcov bol odvodený od ujmy v dôsledku smrteľného úrazu, ktorý sa stal na ceste II/571 medzi obcami Pavlovce a Martinová, okres Rimavská Sobota, dňa 11.09.2016 v čase cca 12:00 hod, a to tak, že žalovaný 1) na osobnom motorovom vozidle Chevrolet Aveo ev.č. Q. v km 49.1 pri odbočovaní vľavo na miestnu komunikáciu nedal prednosť oproti idúcemu osobnému motorovému vozidlu BMW 520i ev.č. Q., pričom za tento skutok bol uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona a ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a) za použitia § 138 písm. h) Trestného zákona zato, že spôsobil inému smrť - a to H. - dcére žalobkyne 1) a súčasne sestre žalobcu 2). Uvedený nezvratný následok zanechal hlboké stopy v rodine žalobcov. Pôvodný žalovaný 1) poistil svoju objektívnu zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného 2) v zmysle ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z. Vzhľadom k tomu, že otázka subjektívnej zodpovednosti pôvodného žalovaného 1) za porušenie právnej povinnosti v súvislosti s premávkou na pozemných komunikáciách bola predmetom trestného konania vedeného na Okresnom súde Rimavská Sobota, pasívna vecná legitímácia svedčí aj tomuto subjektu. Nárok žalobcov je daný ujmou, ktorá bola spôsobená v dôsledku konania žalovaného 1), ktorého konaním (opomenutím povinnosti) došlo k neoprávnenému zásahu spôsobujúcemu ujmu v oblasti práva na rodinný život (smrť dcéry a brata) a teda k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti blízkym osobám usmrtenej osobe. Žalobkyňa 1) ako blízka osoba a matka osoby zomrelej v dôsledku konania pôvodného žalovaného 1) má nárok na náhradu spôsobenej ujmy ako nemateriálnej škody vzniknutej smrťou tejto osoby, čím došlo k absolútnej nemožnosti ďalšieho rodinného spolužitia, spoločnej budúcnosti, starostlivosti o v tom čase 3 ročnú dcéru, pričom sa v dôsledku zranení a ujmy žalobcu 2) (syn žalobkyne 1) ocitla v ťažkej spoločensko-

sociálnej situácii. Súčasne to všetko na žalobkyni zanechalo výraznú negatívnu stopu, nakoľko sa obáva o svoju budúcnosť, svojej rodiny a detí a pociťuje najhoršie možné utrpenie v dôsledku straty najbližšej novej osoby.

2. Pôvodný žalovaný 2) S. v priebehu konania, dňa XX. XX. XXXX zomrel. Súd následne konanie voči nemu zastavil podľa § 63 ods. 1, § 161 ods. 1, 2 CSP uznesením zo dňa 13. 1. 2020, č. k. 15C/18/2019-156, ktoré sa stalo právoplatným dňa 1. 2. 2020. V ďalšom na strane žalovaného konal so spoločnosťou Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. (pôvodne označeného ako žalovaný 2).

3. Žalovaný s podaným návrhom nesúhlasil. Vzniesol námietku premlčania poukazujúc na to, že k dopravnej nehode došlo dňa 11. 9. 2016 a k uplatneniu nároku na súde došlo až dňa 6. 9. 2019. Mal za to, že v danom prípade platí dvojročná tzv. subjektívna premlčacia doba podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nad rámec uvedeného argumentoval, že v zmysle záverov rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/92/2018 deti na zadnom sedadle neboli pripútané predpísaným spôsobom v technicky spôsobilom zadržiacom zariadení (detskej sedačke). Ak by boli, následky nárazu by nemuseli byť také vážne, ako sa to stalo pri dopravnej nehode. Za týchto okolností nedanie prednosti v jazde žalovaným 1) nie je priamou a bezprostrednou príčinou nemajetkovej ujmy na strane žalobcov. Krajský súd poukázal aj na prekročenie (aj keď nie výrazné) povolennej rýchlosti G., vodičom vozidla, v ktorom sedela mal. H. Žalovaný považoval uplatnenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za neprimerane vysokú v porovnaní s odškodneniami priznanými v obdobných veciach.

4. Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie prostredníctvom nasledovných listinných dôkazov: pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2T/97/2017, osobitne rozsudku vydaného v tomto konaní dňa 13. 2. 2018, sp. zn. 2T/97/2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/92/2018, znaleckého posudku súdneho znalca P. č. 201600767723 vrátane jeho doplnení č. 1 a 2, zápisníc z výsluchu súdneho znalca P. zo dňa 23. 6. 2017 a 4. 7. 2017, znaleckého posudku súdneho znalca MUDr. Petra Labaja č. 36/2016, zápisnice o výsluchu súdneho znalca Z. zo dňa 9. 6. 2017, zápisnice z pojednávania vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 10C/23/2019 zo dňa 15. 10. 2019 (č.l. 129 spisu), ako aj rozsudku z toho istého dňa č. k. 10C/23/2019-112, oznámenia o úmrtí žalovaného 1), oznámenia o poistnom plnení žalovaného 2/ v sume 12.450,- eur v prospech G.

5. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2T/97/2017 bolo zistené, že rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 2T/97/2017 zo dňa 13.02.2018 bol pôvodný žalovaný 1) S. uznaný za vinného, že dňa 11.09.2016 o 12.00 h viedol osobné motorové vozidlo zn. Chevrolet Aveo, ev.č. Q. po ceste II/571 v smere od obce Pavlovce na Obec Martinová, kde v km 49.1 pri odbočovaní vľavo na miestnu komunikáciu vedúcu do Obce Bottovo nedal prednosť oproti idúcemu osobnému motorovému vozidlu zn. BMW 520i, ev.č. Q., prichádzajúceho v smere od obce Martinová, ktoré viedol G. a osádka vozidla tvorili H. Z., D. a D. kde v jazdnom pruhu osobného motorového vozidla zn. BMW došlo k čelnej zrážke oboch vozidiel, pri nehode spolujazdec obvineného G., utrpel zranenia pomliaždenie ľavej časti hrudníka, ľavej kľúčnej kosti oboch predkolení, otras mozgu s dobou liečenia a práceneschopnosti do 7 dní, vodič BMW G.2, utrpel zranenia odreniny a tržnú ranu v oblasti ľavého kolena a zlomeninu strednej časti ihlice pravého predkolenia s dobou liečenia a PN 21 dní, H., utrpela zranenia šok po úraze, mnohopočetné poranenia vnútrobrušných orgánov, chrčtice a krčnej miechy, ktorým zraneniam na mieste podľahla, D., utrpela zranenia zlomeninu vnútorného a vonkajšieho členka s dobou liečenia a PN 49 dní, D., nar. 06.06.1974, utrpela zranenia tržno-zmliaždenú ranu nosa a vyklbenie ľavého bedrového kĺbu s dobou liečenia a práceneschopnosti 5 mesiacov, Z. utrpel poranenia hlavy, vnútrolebečné krvácanie, zlomeninu spodnej časti pravej očnice, poranenie ľavého vratného nervu s čiastočným ochrnutím a poruchou hlasu s dobou liečenia a práceneschopnosti 6 mesiacov, obžalovaný svojím konaním porušil ustanovenie § 19 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení zmien a doplnkov, na vozidle BMW 520i bola spôsobená škoda vo výške 2 503 €, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví, čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, tým spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s použitím § 138 písm. h) Trestného zákona, prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s použitím § 138 písm. h) Trestného zákona. Za to bol odsúdený podľa § 149 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona, § 37 písm. h) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona samosudca obžalovanému výkon trestu podmienenečne odložil. Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona samosudca obžalovanému určil

skúšobnú dobu na tri roky. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona samosudca obžalovanému uložil trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel v trvaní 4 (štyroch) rokov. Podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku samosudca poškodených s ich nárokmi na náhradu škody odkázal na civilný proces. Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý rozhodoval o odvolaní proti vyššie uvedenému rozhodnutiu, rozsudkom sp. zn. 3To/92/2018 rozhodol tak, že odvolanie poškodeného a obžalovaného zamietol. Odvolací súd sa vyjadril aj k otázke spoluzavinenia poškodeného, a to nasledovne „Pokiaľ sa poškodený domáha náhrady škody, a to nemajetkovej ujmy, v tejto súvislosti krajský súd poukazuje na určitú mieru zavinenia aj z jeho strany (prekročenie, aj keď nie výrazné povolenej rýchlosti), z ktorého dôvodu by bolo potrebné vo veci vykonať ďalšie dokazovanie a zohľadňujúc mieru zavinenia potom rozhodnúť o uplatnenom nároku. Navyiac krajský súd dôrazne pripomína, že bez povšimnutia nemožno ponechať ani znalecké závery Ing. Rövída (č.l. 308) ohľadom chybného upevnenia autosedačiek v motorovom vozidle značky BMW a súvisiacich následkov dopravnej nehody.“

6. V konaní nebolo sporné, že v čase dopravnej nehody bol pôvodný žalovaný 1) poistený pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného - poisťovni Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s.

7. Z rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 10C/23/2019 súd zistil, že v tomto konaní sa G.i (otec neb. Noémi Váradiovej) domáhal voči pôvodnému žalovanému 1) náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej úmrtím dcéry v sume 30.000,- eur. Konania sa v pozícii intervenienta zúčastnila aj Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s. Rozsudkom zo dňa 15. 10. 2019, č. k. 10C/23/2019-112 súd zaviazal žalovaného na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 12.450,- eur. V prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Súd za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy považoval sumu 16.600,- eur, zohľadnil však spoluzavinenie poškodeného v miere 25%, ktoré spočívalo v nesprávnom upevnení bezpečnostnej sedačky zo strany žalobcu. Proti rozsudku odvolanie vo veci samej nebolo podané, strany sporu podali odvolanie výlučne proti výroku o nároku na náhradu trov konania.

8. Podľa § 193 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (v ďalšom len „CSP“) súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihniteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

9. Podľa § 11 ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „Občiansky zákonník“) fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

10. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

11. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

12. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

13. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

14. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

15. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

16. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

17. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

18. Podľa § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

19. Podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne.

20. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

21. Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o PZP“) náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

22. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

23. Podľa § 4 ods. 1 až 5 NV SR č. 554/2006 Z.z. o povinnom používaní bezpečnostných pásov a detských zadržiavacích zariadení vo vozidlách určitých kategórií Prepravovaná osoba je povinná pri sedení vo vozidle používať bezpečnostný systém, ktorý je k dispozícii. Dieťa s telesnou výškou menšou ako 150 cm pri preprave vo vozidle vybavenom bezpečnostným systémom musí byť upínané zabudovaným alebo nezabudovaným detským zadržiavacím zariadením podľa § 3 ods. 2, ktoré je vhodné pre telesnú konštitúciu dieťaťa, v súlade s a) hmotnostnými skupinami uvedenými v § 3 ods. 1 pre detské zadržiavacie zariadenia schválené podľa odseku 4 písm. a) alebo b), b) výškou a maximálnou hmotnosťou dieťaťa, pre ktoré je detské zadržiavacie zariadenie určené podľa pokynov výrobcu, v prípade detských zadržiavacích zariadení schválených podľa odseku 4 písm. c). Na sedadle vozidla, ktoré nie je vybavené bezpečnostným systémom, sa nesmú prepravovať a) deti do veku troch rokov, b) na prednom sedadle deti vo veku troch rokov a viac s telesnou výškou menšou ako 150 cm. Detské zadržiavacie zariadenie nesmie byť obrátené dozadu na sedadle, ktoré je chránené čelným airbagom, ak nebol airbag vyradený z činnosti alebo nebol automaticky deaktivovaný. Obrátenie dozadu je otočenie v opačnom smere, ako je smer jazdy. Detské zadržiavacie zariadenie musí byť schválené podľa a) predpisu EHK č. 44 série zmien 03 a vyššej alebo b) osobitného predpisu alebo c) predpisu EHK OSN č. 129.4) Detské zadržiavacie zariadenie sa musí namontovať v súlade s montážnymi informáciami uvedenými v príručke, letáku alebo elektronickej publikácii, ktoré je výrobca tohto zariadenia povinný vypracovať a v ktorých sa uvádza, akým spôsobom a v ktorých typoch vozidiel možno detské zadržiavacie zariadenie bezpečne používať.

24. Nárok uplatnený proti pôvodnému žalovanému 1) predstavoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej zásahom do právna ochranu osobnosti žalobcov - práva na súkromie a rodinný život - podľa § 11, § 13 Občianskeho zákonníka.

25. Nárok uplatnený vo vzťahu k žalovanému 2) predstavuje nárok podľa § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. Pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda (použitým v zákone o PZP). Pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým (po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla) z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zodpovednostnému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Pri výklade pojmu škoda pre účely zákona o PZP treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Zodpovednostný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené t. č. platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú aj nemajetkovú (tu por. napr. rozsudok SD EÚ zo 6. mája 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA). V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 M Cdo/1/2016, ako

aj sp. zn. 3Cdo/234/2017 a nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 666/2016. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ žalobcom vznikol nárok na náhradu škody voči pôvodcovi neoprávneného zásahu (poistencovi), môžu si tento nárok uplatňovať voči poisťovni aj priamo. Ide o samostatný nárok, na ktorý nemá vplyv ani zánik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy voči pôvodcovi zásahu z dôvodu jeho úmrtia.

26. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv je osobné právo majetkovej povahy, ktoré podlieha premlčaniu (viď napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. 2 Cdo 278/2007, sp. zn. 1 Cdo 100/2009). Z rozhodnutia NS SR sp. zn. 5 Cdo 265/2009 vyplýva, že sa uplatní všeobecná trojročná premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. Uvedené pravidlá premlčania sa uplatňujú aj na nárok voči poisťovni (viď rozhodnutie KS Prešov sp. zn. 7Co/20/2018, podporne aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 57/2017). K dopravnej nehode došlo dňa 11. 9. 2016 a žaloba bola na súd podaná dňa 6. 9. 2019. t.j. pred plynutím zákonnej premlčacej doby. Námietku premlčania takto súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

27. Súd je viazaný rozhodnutím vydaným v trestnom konaní o tom, že pôvodný žalovaný 1) spáchal trestný čin, kvalifikačným znakom ktorého bolo spôsobenie následku v podobe usmrtenia mal. Noémi Váradiovej. Súd preto v civilnom konaní neskúmal otázku, či konanie odsúdeného bolo protiprávne, či nastal škodlivý následok, ako ani príčinnú súvislosť medzi nimi. Pôvodný žalovaný 1) porušil právnu povinnosť (dať prednosť v jazde oproti idúcemu motorovému vozidlu), následkom čoho došlo k dopravnej nehode, pri ktorej zahynula mal. Noémi Váradiová. Pôvodný žalovaný 1) podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> zodpovedal za škodu spôsobenú dopravnou nehodou a podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> neoprávnenne zasiahol do práva žalobcov podľa § 11 Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> na ochranu ich súkromia tvoreného ich rodinným životom. Rodinný život žalobcov zahŕňa okrem iného aj vzťahy medzi jeho najbližšími rodinnými príslušníkmi, v tomto prípade medzi matkou a malou dcérou, ako aj medzi bratom a sestrou. Protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov je neoprávneným zásahom do práva na súkromný a rodinný život. Z pohľadu žalobkyne 1) úmrtie dieťaťa pre ňu predstavovalo tragický a nenapraviteľný zásah do jej života, ktorým boli pretrhnuté silné citové väzby matky s dieťaťom spojené so stratou možnosti realizovať a ďalej rozvíjať rodinný život s dcérou. Z výpovede svedkýň p. Nagyovej a Szabóovej bolo zistené, že žalobkyňa sa aj pri bežných rozhovoroch často vracia k tejto tragickej udalosti, čo svedčí o tom, že ani po uplynutí viac ako troch rokov sa dodnes nevie vysporiadať s tragickým úmrtím svojej dcéry. Svedkyne ako bezprostredné susedky potvrdili, že strata dcéry sa podpísala na zlom psychickom rozpoložení žalobkyne 1), často je smutná, pri rozhovore sa často rozplače a vidia ju úpenlivo plakať na dvore aj niekoľko hodín. Žalobkyňa 1) intenzívne (aj viackrát za deň) navštevuje hrob dcéry, čo taktiež nasvedčuje tomu, že sa nevie vrátiť k bežnému spôsobu rodinného života s akceptovaním odchodu svojej dcéry. Aj svedok Horváth (člen širšej rodiny žalobcov) potvrdil, že úmrtie dcéry zanechalo v žalobkyňi 1) smútok a prázdnotu, ktorú sa nepodarilo zaplniť. Závažnosť utrpenej ujmy súd hodnotí o to závažnejšie, že mal. H. umrela v útlom veku nedožitých 3 rokov, v ktorom je citové puto medzi matkou a dieťaťom obzvlášť silné vzhľadom na úplnú odkázanosť dieťaťa na matku, ktorá zabezpečovala komplexnú starostlivosť o dieťa. Otec dieťaťa v období pred dopravnou nehodou nežil s rodinou v spoločnej domácnosti a aj keď udržiaval styk s deťmi (dopravná nehoda sa stala práve počas realizácii tohto styku), osobnú každodennú starostlivosť zabezpečovala zásadne matka.

28. Pri úmrtí dieťaťa nemôže žiadne zadosťučinenie odčiniť vzniknutú citovú ujmu, ktorá má absolútny charakter. Podľa ustálenej súdnej praxe bola preto daná aplikácia ustanovenia § 11 a § 13 ods. 1 O. z., v dôsledku čoho žalovaný zodpovedá i za nemajetkovú ujmu spôsobenú žalobcovi prevádzkou dopravného prostriedku. Zákonom stanovené predpoklady pre vznik objektívnej zodpovednosti za protiprávny zásah do osobnostných práv žalobcov, ako aj pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, boli v prípade žalovaného naplnené (neoprávnený zásah do chráneného osobnostného práva fyzickej osoby, ktorý je objektívne spôsobilý porušiť osobnosť fyzickej osoby, nemajetková ujma v jej osobnostnej integrite a príčinná súvislosť medzi nimi). Ide o tak vážny zásah do osobnostných práv, že iná než peňažná forma náhrady nemajetkovej ujmy nie je dostatočná.

29. Obrana žalovaného, ktorý tvrdil, že konanie p. K. nebolo primárnou a bezprostrednou príčinou škodlivého následku, musela byť vzhľadom na viazanosť súdu rozsudkom vydaným v trestnej veci vyhodnotená ako nedôvodná. Súd však na druhej strane skúmal, či možno zohľadniť spoluzavinenie

poškodeného na vzniku škody. Súd v tejto súvislosti vychádzal z premisy, že vinník dopravnej nehody a nadväzne aj poisťovňa, ktorá zodpovedá za ním spôsobenú škodu, môžu znášať zodpovednosť za spôsobenú škodu a nemajetkovú ujmu len v rozsahu, v ktorom sa pôvodca zásahu podieľal na vzniku škodlivého následku. Pokiaľ sa na tomto následku podieľal aj poškodený, je potrebné prihladiť na mieru jeho spoluzavinenia. Spoluzavinenie poškodeného pritom nemožno vnímať len v najužšom zmysle, žeby malo ísť o faktické konanie osoby, ktorá škodu utrpela. V danom prípade došlo k úmrtiu maloletého dieťaťa, ktoré samo nebolo spôsobilé vykonať všetky opatrenia na zaistenie svojej bezpečnosti v súlade s právnymi predpismi. Táto úloha prislúchala jej zákonnému zástupcovi (otcovi), ktorý ju vo svojom vozidle prevádzal. Súdny znalec Ing. Ondrej Rövid v doplnku jeho znaleckého posudku vypracovanom na účely trestného konania uviedol, že autosedačka, v ktorej sedela neb. Noémi Váradiová, je vyrobená Holandskou firmou Maxi Milian b.v. pod značkou Maxi - Cosi. Patrí do skupiny 0+ teda pre deti do 13 kg telesnej hmotnosti. Autosedačka je schválená podľa § 3 ods. 3) citovaného nariadenia vlády. Značka a číslo typového schválenia sú vyznačené na výrobnom štítku autosedačky. Pri kontrole autosedačky sa zistilo, že pracky na upevňovacích popruhoch sú poškodené - zlomené. Za uvedeného stavu ani nebolo možné bezpečné zapnutie popruhov podľa konštrukčného vyhotovenia autosedačky. Uvedené autosedačky v čase dopravnej nehody neboli upevnené v súlade s návodom na obsluhu a montáž, pretože boli umiestnené tak, že deti boli posadené do sedačiek, ktoré boli len položené na zadné sedadlá vozidla. V tejto polohe boli potom bezpečnostnými pásmi vozidla vedenými cez ich telá zabezpečené tak, že bezpečnostné pásy boli zapnuté v klasickej polohe. Takto zabezpečené deti boli vystavené okrem zotrvačných síl vlastných tel aj zotrvačným silám od detských sedačiek, ktoré pôsobili pri brzdení a náhlom spomalení (náraze na protiidúce vozidlo) na chrbtovú časť detí a tým zvýšili záťaž pripadajúcu na kontaktné plochy medzi bezpečnostnými pásmi a telom dieťaťa. Z hľadiska technického znalca je možné konštatovať, že ak by boli deti umiestnené na zadnom sedadle vozidla predpísaným spôsobom a v technicky spôsobilom zadržiavacom zariadení (detskej sedačke), následky nárazu by nemuseli byť také vážne, ako sa to stalo pri dopravnej nehode. Nie je však možné z hľadiska technického znalca posúdiť, či by došlo aj v takom prípade k zraneniam, ktoré by mohli spôsobiť smrť neb. Noémi Váradiovej alebo nie. Ak by sedela v autosedačke obrátenej dozadu, zotrvačná sila by pôsobila na celú chrbtovú plochu menovanej, rozložila by sa na uvedenej ploche a dá sa prehlásiť s vysokou pravdepodobnosťou, že poranenia spôsobené bezpečnostnými pásmi a poranenia krčnej chrbtice by nemohli vzniknúť. Okrem toho súd nemohol nechať bez povšimnutia vyjadrenia znalca Z. zo dňa 09. 06. 2017, ktorý v trestnom konaní na položené otázky uviedol, že v prípade maloletej Noémi Váradiovej sa jedná o kožné odreniny na bruchu pod hrudným košom a tiež rozsiahle priečne prebiehajúce trhliny pečene, brány sleziny a mäkkých tkanív zapobrušnicového priestoru obojstranne. Uvedené poranenia vzhľadom na ich charakter a lokalizáciu hodnotiť jednoznačne ako poranenia vznikajúce pri stlačení hrudníka a brucha pri prudkom pohybe tela smerom dopredu a to bezpečnostným pásmom, ktorý sa nachádzal v oblasti brucha, čiže menovaná bola fixovaná v oblasti brucha priečne. U menovanej neboli zistené také nálezy, ktoré by nasvedčovali na fixáciu tela v oblasti hrudníka, resp. pliec. V danom prípade teda je možné konštatovať, že ak aj určitá fixácia pásmom, resp. pásmi v oblasti hrudníka bola prítomná, musela by byť výrazne voľná, teda nefunkčná. V danom prípade došlo v dôsledku nárazu k prudkému pohybu tela menovanej dopredu. Aj v prípade, že by mala bezpečnostnými prvkami fixovanú hornú časť tela, došlo by k pohybu hlavy v oblasti krku smerom dopredu, čím by takisto mohlo dôjsť k vyššie uvedenému poraneniu krku menovanej. V prípade, ak by bola sedačka uložená opačne, teda zadnou časťou v smere jazdy, osoba by bola správne pripútaná a hlava dieťaťa by výraznejšie neprevyšovala jej horný okraj (podľa doplnku ZP č. 1/2017 z odboru doprava cestná mala použitá sedačka zodpovedať podľa svojej normy podľa hmotnosti menovanej), tak by za daných okolností nedošlo ani k závažnejšiemu poraneniu krku a ani vnútorných orgánov.

30. K námietke, že G. mal pri dopravnej nehode prekročiť povolenú rýchlosť súd udáva, že išlo iba o nie výrazné prekročenie povolenej rýchlosti, ktorá skutočnosť podľa názoru súdu nezaložila spoluzavinenie na smrť maloletej H.. Podľa znaleckého posudku Ing. Rövida vozidlo šoférované G.red dopravnou nehodou v čase prvej možnej reakcie vodiča malo rýchlosť 99,10 km/h. Povolená rýchlosť 90 km/h síce bola prekročená, nešlo však o príčinu dopravnej nehody. Poškodený mohol dopravnej nehode zabrániť ubrzdzením vozidla len ak by bol išiel rýchlosťou 60 km/h, pričom takáto rýchlosť na danom cestnom úseku nebola predpísaná. Z hľadiska fyziky vo všeobecnej rovine samozrejme platí, že vyššou rýchlosťou pohybujúceho telesa sa akumuluje kinetická energia, ktorá sa uvoľňuje zrážkou s iným objektom. Neboli však produkované dôkazy o tom, že mierne prekročenie rýchlosti malo podstatnejší vplyv na vzniku vážnych zranení mal. Noémi, ktorým podľahla. Súd preto prekročenie rýchlosti vozidla, v ktorom poškodená sedela, nepovažuje za faktor zakladajúci spoluzavinenie poškodeného.

31. Ako to bolo vyššie uvedené, spoluzavinenie samotného poškodeného, ktoré malo spočívať v nesprávnom upevnení autosedačky, v ktorej maloletá Noémi sedela, má význam až pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 3 OZ, na ktorú okolnosť treba prihliadnuť popri prihliadnutí na závažnosť ujmy, ktorá žalobcovi nepochybne vznikla. Súd tak v preskúvanom prípade pri úvahe o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ prihliadol k okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo. Nielen k podielu žalobcu, ale i k podielu priamo dotknutej osoby na priebehu dopravnej nehody a jej následku. Ak by bola maloletá Noémi umiestnená na zadnom sedadle vozidla predpísaným spôsobom a v technicky spôsobilom zadržiacom zariadení (detskej sedačke), následky nárazu by nemuseli byť také vážne, ako sa to stalo pri dopravnej nehode, teda v danom prípade by teda mohlo dôjsť k vzniku ľahších zranení, ktoré by nemuseli viesť k úmrtiu menovanej maloletej.

32. Na základe vyššie uvedených skutočností má súd za to, že miera spoluzavinenia poškodeného predstavuje mieru 25%. Spoluzavinenie je potrebné zohľadniť napriek tomu, že samotná žalobkyňa 1) sa žiadnym spôsobom nepodieľala na dopravnej nehode - ani pri nej nebola prítomná. Nemožno hovoriť ani o zavinení žalobcu 2), ktorý bol pasažierom na zadnom sedadle. Ak by tak súd nepostupoval, poisťovňa by znášala zodpovednosť v miere prevažujúcej miery zavinenia jeho poisťenca. Súd v tejto súvislosti odkazuje napr. na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/130/2017, ktorý zohľadnil spoluzavinenie tretej osoby (starej matky sprevádzajúcej maloleté dieťa, ktorá pri dopravnej nehode umrela spolu s dieťaťom).

33. Výška peňažnej náhrady je predmetom úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy spočívajúcej v úmrtí blízkej osoby pri dopravnej nehode. Súd musí prihliadnuť okrem závažnosti vzniknutej ujmy aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Vodiacími parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obeť porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška relatívnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu, ktoré súd vyhodnotil vyššie. Súd taktiež v rámci snahy o zvýšenie miery právnej istoty predvídateľným rozhodovaním súdu v skutkovo podobných veciach prihliadol aj na výšku nemajetkovej ujmy v sume 16.600,- eur ustálenej v prípade žalobcu G. (otcovi mal. Noémi) v rámci konania sp. zn. 10C/23/2019, pričom pri zohľadnení spoluzavinenia mu bola v konečnom dôsledku priznaná suma 14.250,- eur. Súd má za to, že závažnosť ujmy spôsobenej stratou dieťaťa by sa u otca a matky zásadne nemala radikálne odlišovať. Vzhľadom na vyššie uvedené skutkové okolnosti prípadu má však súd za to, že v prípade matky je namieste priznanie vyššieho odškodnenia, a to v sume 19.000,- eur. Rozdiel oproti otcovi je odôvodnený zisteniami o závažnom a trvalom narušení emocionálnej rovnováhy žalobkyne. Bolo potrebné zohľadniť aj užšie emocionálne puto medzi matkou a mal. Noémi, ktoré je bežným v prípade dieťaťa v tak útlom veku a v danom prípade bolo ešte umocnené tým, že dieťa bolo v osobnej starostlivosti matky.

34. Svedok D. potvrdil skutočnosť, že k citovej ujme v dôsledku úmrtia mal. H. došlo aj v prípade jej brata - žalobcu 2). Žalobca bol taktiež zúčastnený dopravnej nehody, pri ktorej sám utrpel vážne poškodenie zdravia. Podľa svedka žalobcovi 2) taktiež chýbala mal. H. - často sa vypytoval, kde je. Aj svedkyne H. potvrdili, že deti žili spolu s matkou harmonickým rodinným životom, obe deti boli šťastné. V súčasnosti už žalobca 2) chápe, k čomu došlo. V dôsledku dopravnej nehody žalobca 2) stratil možnosť udržiavať si dobrý súrodenecký vzťah s mal. H. aj do ďalšieho života. Žalobca 2) taktiež musí vnímať zmenenú atmosféru v rodine, ktoré nie je radostná tak, ako to bolo pred nehodou, ale je zatičená tragickou udalosťou. Je odôvodnené, aby bola náhrada nemajetkovej ujmy priznaná aj žalobcovi 2). V čase dopravnej nehody mal žalobca 2) len štyri roky a v tomto veku nemohol v plnej hĺbke porozumieť v plnej hĺbke prebiehajúcim udalosťami a ich všetkým dôsledkom do budúcnosti. Vzhľadom na útlý vek žalobcu 2) v čase dopravnej nehody a aj v súčasnosti a z toho prameniaca menší emocionálny impakt v porovnaní s matkou súd náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch určil vo výške jednej polovice v porovnaní s nárokom matky. Súd považoval za primerané priznať náhradu nemajetkovej ujmy v polovičnej výške v sume 7.125,- eur (t.j. náhrada vo výške 9.500,- eur pri zohľadnení spoluzavinenia v podiele 25%, teda s odpočítaním sumy 2.375,- eur).

35. Súd záverom podotýka, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 15C/14/2019 súd konanie o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenou úmrtím mal. Noémi Váradiovej zastavil pre nepredloženie splnomocnenia právneho zástupcu žalobcov, a to uznesením zo dňa 7. 10. 2019, č. k. 15C/14/2019, ktoré sa stalo právoplatným dňa 26. 10. 2019. Ako žalobcovia boli v tomto konaní označení aj Noému Bušaová a Máté Váradi, ktorí sa mali domáhať od Allianz -Slovenskej poisťovne a. s. náhrady nemajetkovej ujmy v sume po 10.000,- eur. Nakoľko konanie bolo zastavené v dôsledku absencie inak odstrániteľnej vady podania a nebolo preukázané, že išlo o podanie urobené v mene žalobcov 1) a 2), súd na výsledky tohto konania (vrátane nižšieho vymedzenia uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy oproti tomuto konaniu) neprihliadol.

36. Žalobcovia 1) a 2) boli v spore úspešní, keďže súd ich nárok na ochranu osobnosti považoval za dôvodný a nárok na zaplatenie peňažnej náhrady za spôsobenú nemajetkovú ujmu za existujúci. Nič na tom nemení skutočnosť, že súd svojou úvahou určil výšku tejto náhrady odlišne od jej vyčíslenia žalobcami 1) a 2). Výšku trov konania súd určí osobitným rozhodnutím vyššieho súdneho úradníka po právoplatnosti tohto rozsudku, zohľadňujúc ustanovenie § 10 ods. 8 vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov v znení neskorších predpisov.

37. Vzhľadom na skutočnosť, že na pojednávaní nebolo rozhodnuté o prevyšujúcej časti nárokov žalobcov 1) a 2), vo veci bude vydaný dopĺňací rozsudok podľa § 225 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach, prostredníctvom Okresného súdu Rimavská Sobota na Krajský súd v Banskej Bystrici (§ 355 ods. 1 a 362 ods. 1, 2 CSP).

V zmysle § 1 písm. a) v spojení s § 2 ods. 1 zák. č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony lehota na podanie sťažnosti proti tomuto uzneseniu neplynie v čase od vydania uznesenia do 30. 4. 2020.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. (Exekučný poriadok).